

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 217

30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Adalet, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/95)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 836/9479

1 . 12 . 1969

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25 . 1 . 1969 tarih ve 71 - 836/541 sayılı yazımız.

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 11 . 1969 tarihinde kararlaştırılan «30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ve ekleri ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

30 Mart 1968 tarihinde imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesi» nin onaylanmasının uygun bulunması hakkında kanun tasarısının gerekçesi

Türkiye ile Yugoslavya arasında konsolosluk münasebetleri bugüne kadar her iki memleketin mevzuatı ve milletlerarası hukuk çerçevesinde yürütülmüştür. Özellikle son yıllarda Almanya, Belçika, Hollanda, İsviçre ve Fransa gibi ülkelerde çalışmakta olan vatandaşlarımızın büyük bir çoğunlukla Yugoslavya'dan transit olarak geçmeleri, Yugoslavya'da konsolosluklarımızın görev ve yetkileri açısından, yeni meseleler ortaya çıkarmıştır. Yugoslavya'dan transit olarak vizesiz geçme imkânını sağlayan vize anlaşması Yugoslavya ile 3 Temmuz 1967 tarihinde imzalanmış ve bu anlaşma 15 Ağustos 1967 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye ile Yugoslavya arasında imzalanan Konsolosluk Sözleşmesi iki memleket arasındaki konsolosluk münasebetleri mevzuat çerçevesinden çıkarmakta ve bu münasebetlere, ihtiyaçlarımızı karşılayacak şekilde, yeni bir düzen getirmektedir.

Sözleşme 52 maddeden ibarettir ve konsolosluk tesisini ve konsolosluk memurlarının tâyinlerini, konsolosluklarla, konsolosluk memurlarına tanınan kolaylık muafiyet ve imtiyazları genel konsolosluk görevlerini ve özellikle mirasa ve ulaştırmaya ilişkin görevleri, menfaatlerimize uygun olarak, ayrıntılı bir şekilde düzenlenmektedir.

Bu kanun tasarısı, söz konusu sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunması için T. B. M. M. ne sunulması amacıyla hazırlanmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/95
Karar No. : 12

24 . 1 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 11 . 1969 tarihinde kararlaştırılan «30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yugoslavya Federatif Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesini onaylanmasının uygun bulunduğu» Başkanlığımızca Komisyonumuza tevdi edilmiş olup, ilgili bakanlık temsilcileri de hazır bulunduğu halde, Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Kanun tasarısı ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve yapılan müzakereler sonunda tasarrım aynen kabul edilmesi ittifaken kararlaştırılmıştır.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip	
İstanbul	İçel	Diyarbakır	Çorum
<i>İ. Hakkı Tekinel</i>	<i>M. Arıkan</i>	<i>B. Egilli</i>	<i>A. Naki Ulusoy</i>
Elâzığ	Erzurum	Isparta	Kırklareli
S. Güldoğan	R. Cinisli	Y. Uysal	<i>M. Atagün</i>
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı	
Malatya	Ordu	Sivas	Sivas
<i>H. Gökçe</i>	<i>O. Vural</i>	<i>T. Koraltan</i>	<i>V. Bozathı</i>

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/95
Karar No. : 7

21 . 3 . 1970

Yüksek Başkanlığa

30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu» olan kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede de açıkça belirtildiği üzere, konsolosluk münasebetlerini tanzim ve inkişafını temin gayesiyle hazırlanmış bulunan tasarı, Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Manisa	İzmir	Konya	Amasya
<i>E. Akça</i>	<i>Ş. Osma</i>	<i>Ö. Ölçmen</i>	<i>Y. Acar</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>N. Eroğan</i>	<i>O. Kabıbay</i>	S. Orkunt	<i>N. İ. Tokgöz</i>
		İmzada bulunamadı	
İstanbul	Kocaeli	Sinop	Trabzon
<i>M. Yardımcı</i>	<i>N. Erim</i>	<i>H. İşgüzar</i>	<i>M. A. Oksal</i>
	Zonguldak		
	<i>C. Karakaş</i>		

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/95
Karar No. : 58

27 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

30 Mart 1968 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tasarısı Dışişleri ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinin de hazır buldukları oturumda görüşüldü ;

Türkiye ile Yugoslavya arasındaki konsolosluk münasebetleri her iki memleketin mevzuat ve milletlerarası hukuk çevresinde yürütülmekte iken, son yıllarda dış ülkelerde çalışmakta olan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğunun Yugoslavya'dan transit olarak geçmeleri bu ülkedeki konsolosluklarımızın görev ve yetkileri açısından yeni ve önemli meseleler ortaya çıkarmıştır. ,

Günün ihtiyaçlarını karşılıyacak şekilde hazırlanıp 30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Sakarya N. Bayar	Başkan V. Rize E. Y. Akçal	Sözcü Ankara M. K. Yılmaz	Kâtip Erzurum R. Danışman
Afyon K. H. Dinçer	Bolu H. İ. Cop İmzada bulunamadı	Çorum A. Topçubaşı	Edirne M. Harmancioğlu İmzada bulunamadı
Elâzığ Ö. F. Sanaç	Eskişehir M. İ. Anı	İçel H. C. Okyayuz	İstanbul O. C. Fersoy
İzmir M. Akan	Manisa H. Okcu	Maraş A. İmamoğlu	Ordu K. Şensoy
Tokat İ. H. Balcı	Trabzon A. R. Uzunur İmzada bulunamadı	Uşak O. Dengiz	Zonguldak S. T. Müftüoğlu İmzada bulunamadı
	Zonguldak K. Nedimoğlu		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE PLAN KOMİSYONUNUN METNİ

30 Mart 1968 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Federatif Cumhuriyeti arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarımın 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarımın 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarımın 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

29 . 11 . 1969

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>	Ticaret Bakanı <i>A. Dalli</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. Â. Özkan</i>
Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>T. Bilgin</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>A. İ. Birincioğlu</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Ertem</i>
Devlet Bakanı <i>G. Titrek</i>	Adalet Bakanı <i>Y. Z. Önder</i>	Ulaştırma Bakanı <i>N. Mentese</i>	Çalışma Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>	Sanayi Bakanı <i>S. Kılıç</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>S. O. Avcı</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayançil</i>	Maliye Bakanı <i>M. Erez</i>	Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Cevheri</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Nakiboğlu</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>O. Oğuz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>T. Gülez</i>	Köy İşleri Bakanı <i>T. Kapanlı</i>	Orman Bakanı <i>H. Özalp</i>
		Gençlik ve Spor Bakanı <i>İ. Sezgin</i>	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE YUGOSLAVYA FEDERATİF SOSYALİST CUMHURİYETİ ARASINDA KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti, aralarındaki konsolosluk münasebetlerini tanzim ve inkişafını temin arzusu ile mütehalı olarak bir Konsolosluk Sözleşmesi aktini kararlaştırmışlar ve bu maksatla, yetkili temsilcileri olarak, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti :

Dışişleri Bakanı Bay İhsan Sabri Çağlayangili,
Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti,
Dışişleri Bakanı Bay Marko Nikezić'i tâyin etmişlerdir.

Adı geçen yetkili temsilciler usulüne uygun ve mutabık yetki mektuplarını teati ettikten sonra aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Tarifler

Madde — 1.

Bu Anlaşma mucibince aşağıdaki terimler şu anlamları taşımaktadır :

1. «Gönderen Devlet», Konsolosluk memurunu tâyin eden Âkîd Taraf anlamına gelir.
 2. «Kabul eden Devlet», ülkesinde Konsolosluk memurunun vazife gördüğü Âkîd Tarafa denir.
 3. «Konsolosluk», bîlümum Başkonsolosluk, Konsolosluk, muavin Konsolosluk ve Konsolosluk ajanlığı anlamına gelir.
 4. «Konsolosluk Şefi», bu sıfatla hareket etmek üzere görevlendirilmiş kişiye denir.
 5. «Konsolosluk Memuru», Konsolosluk Şefi de dâhil olmak üzere Konsolosluk görevlerini bu sıfatla yapmaya memur edilmiş herhangi bir kişi anlamına gelir.
 6. «Konsolosluk Hizmetlisi», bir Konsolosluğun idari ve teknik hizmetlerinde istihdam edilen herhangi bir kişi anlamına gelir.
 7. «Hizmet Personeli», bir konsoloslukta iç hizmetlerle görevlendirilen kimselere denir.
 8. «Konsolosluk Üyeleri», konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli anlamına gelir.
 9. «Konsolosluk görev çevresi», konsolosluk görevlerinin ifasını teminen bir konsolosluğa tahsis edilen bölgeye denir.
 10. «Konsolosluk binaları», maliki kim olursa olsun münhasıran konsolosluğun amaçları için kullanılan binalar veya bina kısımları, müstemilâtı ve bunlara bitişik arsalar anlamına gelir.
 11. «Konsolosluk Arşivleri», Konsolosluğun bütün evrakını, vesikalarını, muhaberatını, kitaplarını, filimlerini, ses alma şeritlerini, defterlerini, şifre ve miftahlarını, kartotekslerini ve bunların korunmasına ve emniyetle muhafazasına mahsus eşyayı ihtiva eder.
 12. «Uyruk», gönderen devletin mevzuatına göre bu Devletin uyrukluğunu haiz gerçek tüzel kişilere denir.
 13. «Gemi», Gönderen Devlet mevzuatı uyarınca bu Devletin uyrukluğunu taşıyan ve suda seyreden araçlara denir.
- Gemi terimine harb gemileri dâhil değildir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bir konsolosluğun açılması ve konsolosluk memurlarının tâyinleri

Madde — 2.

Âkîd Taraflardan her biri diğerinin ülkesinde, bu Devletin önceden muvafakati ile konsolosluk açabilir.

Konsoloslukların sınıfları, mahalleri, görev çevreleri ve görevlilerinin adedi Âkîd Taraflarca müstereken kararlaştırılır.

Konsolosluğun mahallî, sınıfı ve görev çevresi üzerinde gönderen Devlet tarafından ileride bir değişiklik yapılabilmesi, ancak kabul eden Devletin muvafakati ile kabildir.

Aksine bir anlaşma olmadığı takdirde, konsolosluk memuru kendi görev çevresi dışında ancak kabul eden devletin muvafakati ile vazife yapabilir.

Madde — 3.

Âkîd Devletlerden her biri konsolosluk memuru olarak ancak kendi uyruklarını tâyin edebilir.

Konsolosluk şefinden başka konsolosluk memurlarının tâyini ve göreve başlayışları, gönderen devletin diplomatik misyonu tarafından kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Madde — 4.

Âkîd Taraflardan her biri konsolosluk şefinin tâyini mütaakıp diplomatik misyonu aracılığı ile diğerinin Dışişleri Bakanlığına bu tâyine dair bir Atama Belgesi gönderecektir. Adı geçen belge Konsolosluk Şefinin adını, sınıfını, Konsolosluk mahalli ile Konsolosluk görev çevresini belirtecektir.

Atama Belgesinin alınmasını mütaakıp kabul eden Devlet en kısa zamanda ve harçsız olarak bir buyrultu verecektir. Kabul eden Devlet buyrultu verilinceye değin, Konsolosluk Şefini geçici olarak tanıyabilir.

Bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen buyrultunun verilmesi, kabul eden Devlet tarafından bu hususta sebep göstermeye mecbur tutulmaksızın reddedilebilir.

Madde — 5.

Konsolosluk Şefi kabul eden Devlet tarafından buyrultu verilmedikçe veya geçici olarak tanınmadıkça görevine başlayamaz.

Konsolosluk Şefinin, geçici de olsa, göreve başlaması kabul edilir edilmez kabul eden Devlet, keyfiyeti konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara hemen bildirecektir.

Kabul eden Devlet Konsolosluk Şefinin görevlerini yapabilmesi ve bu sözleşme ile kendisine tanınmış olan hak, dokunulmazlık ve ayrıcalıklardan faydalanabilmesi için gerekli tedbirleri alacaktır.

Madde — 6.

Gönderen Devlet konsolosluk hizmetlisi ve konsolosluk hizmet personeli olarak ancak kendi uyruklarını veya kabul eden Devlet uyruklarını istihdam edebilir.

Konsolosluk Şefi bu maddenin 1 nci fıkrasında adı geçen kişilerin isim ve adreslerini yetkili makamlara bildirecektir.

Madde — 7.

Konsolosluk şefi herhangi bir sebeple görevini ifa edemeyecek durumda kaldığı veya makamı geçici olarak boşaldığı takdirde, gönderen Devlet yerine bu konsolosluğun bir memurunu veya bu konsolosluğun kendi uyruğundan olan hizmetlilerinden birini veya konsolosluklarından birinin bir memurunu veyahut da o ülkedeki diplomatik misyonu mensuplarından birini veya merkezden yolluyacağı bir memuru konsolosluğu muvakkaten tedvirle görevlendirebilir.

Bu şekilde görevlendirilen memurun adı kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Konsolosluğu bu maddenin 1 nci fıkrası uyarınca geçici olarak idare etmek üzere görevlendirilen kimse, konsolosluk şefine tanınmış olan hak, ayrıcalık, ve dokunulmazlıklardan faydalanacaktır.

Kabul eden Devlet ülkesindeki diplomatik misyonuna mensup olup da, bu maddenin birinci fıkrası uyarınca konsoloslukta görevlendirilen memur, diplomatik hak, ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan faydalanmaya devam edecektir.

Madde — 8.

Kabul eden devlet, herhangi bir zamanda ve sebebini bildirmeye mecbur olmaksızın bir konsolosluk memurunun arzu edilmiyen şahıs olduğunu (Persone Non Grata) veya bir konsolosluk hizmetlisinin veya hizmet personelinin birinin istenmediğini gönderen devlete bildirebilir. Bu takdirde, gönderen devlet konsolosluk memurunu geri çağırarak veya konsolosluk hizmetlisinin veya konsolosluk hizmet personeline mensup kimsenin faaliyetine son verecektir.

Gönderen devlet kendisine yapılan tebligatı münasip bir süre içinde yerine getirmeyecek olursa, kabul eden devlet durumuna göre konsolosluk şefine verilmiş olan buyruktuyu geri alabilecek veya almış olduğu karar diplomatik yolla gönderen devlete bildirmek suretiyle, ilgili şahsı konsolosluk memuru veya hizmetlisi veya hizmet personeli mensubu addetmiyebilecektir.

Konsolosluk üyesi olarak tayin edilmiş olan bir kimsenin kabul eden devletin ülkesine gelmeden evvel veya o ülkede bulunuyor ise, konsolosluktaki görevine başlamadan önce istenmediği beyan edilebilir. Böyle bir durumda gönderen Devlet bu tayini geri almalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kolaylıklar, ayrıcalıklar ve dokunulmazlıklar

Madde — 9.

Kabul eden devlet, ülkesinde konsolosluk memurlarını himaye edecek, bu memurların ve konsolosluk hizmetlilerinin görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli bütün yardımları yapacaktır.

Kabul eden devlet konsolosluk memurlarına lâik oldukları hizmetkâr muamelede bulunacak ve kendilerinin şahıslarına, hürriyetlerine ve itibarlarına hâlel getirilmemesi için her türlü tedbiri itihaz edecektir.

Madde — 10.

Âkîd Taraflardan her biri, kendi mevzuatına uygun olarak ülkesinde, diğer tarafın konsolosluk binası için gayrimenkul edinmesini veya kiralamasını kolaylaştırmak üzere yardım ve müzaheretle bulunacaktır.

Âkîd Taraflar, konsolosluk memurlarının ve hizmetlerinin ikâmetleri için münasip meskenlerin bulunmasında birbirlerine yardım edeceklerdir.

Madde — 11.

Âkîd Taraflar giriş kapısının üstüne ve konsolosluk binasına kendi Devlet armaları ile her iki Devletin dillerinde yazılmış konsolosluk levhası koyabileceklerdir.

Gönderen Devletin millî bayrağı, konsolosluk binasına, konsolosluk şefinin ikâmet ettiği binaya ve hizmet için kullanıldığında otomobiline çekilebilir.

Bu madde ile tanınan hakların kullanılmasında kabul eden Devletin kanunları, nizamnameleri ve âdetleri göz önünde tutulacaktır.

Madde — 12.

Konsolosluk binaları tecavüzden masumdur.

Kabul eden Devlet konsolosluk binalarının işgal edilmesine, zarar görmesine, konsolosluğun sükûnetinin ihlâl edilmesine ve itibarının azaltılmasına mâni olmak için uygun olan her tedbiri almaya bilhassa mecburdur.

Kabul eden devlet makamları konsolosluk binalarına ancak konsolosluk şefinin veya onun tâyin edeceği bir memurun veyahut da gönderen devletin diplomatik misyon şefinin muvafakati ile girebilirler. Bununla beraber, âcil koruyucu tedbirler alınmasını gerektiren yangın veya diğer her hangi bir felâket halinde konsolosluk şefinin muvafakati lâhik sayılır.

Madde — 13.

Konsolosluk arşivleri ve evrakı nerede bulunurlarsa bulunsunlar her zaman için tecavüzden masumdurlar. Kabul eden devlet makamları, her ne bahane ile olursa olsun bunları ne tetkik edebilir ve ne de bunlara el koyabilirler.

Konsolosluk arşivleri, konsolosluk memurlarının ve hizmetlerinin şahsi muhaberatından ayrı tutulmalıdırlar.

Madde — 14.

Konsolosluk kendi Hükümeti, diplomatik misyonu ve devletinin diğer misyonları ve kabul eden devlet ülkesinde bulunan konsoloslukları ile muhabere edebilir. Bu maksatla, bütün genel haberleşme araçları ile mühürlü irsalât (torba, valiz) kullanabilir, şifreli ve kodlu mesajlardan faydalanabilir. Şayet genel haberleşme araçlarını kullanmada diplomatik misyonlar özel bir tarifieden istifade ediyorlarsa, böyle bir tarifieden konsolosluklar da faydalanacaklardır.

Konsolosluğun resmî muhaberatı ile, bu maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen ve resmî mahiyeti dışından görülecek şekilde işaretlenmiş olan torbalar, valizler ve diğer mühürlü kâblar tecavüzden mâsundur, kabul eden devlet makamları tarafından tetkik edilemezler ve bunlara el ko namaz.

Madde — 15.

Gönderen devletin uyruklığı olan konsolosluk memurları ve hizmetlileri resmî görevlerinin ifası esnasında işledikleri fiillerden dolayı kabul eden devletin yargısına tabi değillerdir.

Bununla beraber, bu maddenin birinci fıkrası hükümleri :

a) Konsolosluk memuru ve hizmetlisinin sarahaten veya zimmen resmî sıfatıyla yapınamış olduğu bir âkidden doğan,

b) Kabul eden devlet ülkesinde bir taşıtın sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü bir şahıs tarafından açılan, hukuk dâvalarına uygulanmaz.

Madde — 16.

Konsolosluk memurları, ancak ağır suç halinde ve yetkili adli makamın kararı üzerine tutuklanabilirler veya yakalanabilirler.

Birinci maddede öngörülen hal müstesna, konsolosluk memurları hapsedilemezler ve şahsi hürriyetleri hiçbir tahdide tabi tutulamaz. Ancak kesinleşmiş bir ilâmın icrası bu halin dışında kalır.

Bir konsolosluk memuru aleyhine cezai tatbikatta bulunulması veya memurun yakalanması veya tutuklanması halinde, kabul eden devlet konsolosluk şefini derhal haberdar eder. Bu tedbirlerden birine mâruz kalan bizzat konsolosluk şefi ise, kabul eden devlet diplomatik misyon şefini derhal haberdar eder.

Madde — 17.

Bir konsolosluğun üyeleri adli veya idari dâvaların cereyanı sırasında şahitlik yapmak üzere dâvet edilebilirler. Eğer bir konsolosluk memuru şahitlik yapmayı reddederse kendisine hiçbir zorlayıcı tedbir veya başka bir müeyyide tatbik edilemez.

Konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli üyeleri şahitlik yapmayı reddetmemelidirler. Bununla beraber, gönderen devletin uyruğu olan konsolosluk hizmetlileri ve diğer hizmet personeli üyeleri görevlerinin ifasıyla ilgili hususlarda, şahadette bulunmaya ve bunlara ait resmî muahabat ve evrakı ibraza mecbur değildirler.

Şahitliğin yapılmasını isteyen makam, konsolosluk memurunun görevlerinin ifasını aksatmadan tevakkî etmelidir.

Memurun şahadetini mümkün olan her defasında ikâmet ettiği binada veya konsoloslukta alabileceği gibi, yazılı ifadesini de kabul edebilir.

Madde — 18.

Konsolosluk üyeleri ile bunların beraberlerinde oturan ve gönderen devletin uyruğu olan eşleri ve çocukları kabul eden devletin, yabancıların kayıt ve ikâmet müsaadelerine mütâallik kânun ve nizamnamelerine uymaktan muaftırlar. Bu şahısların geliş ve ayrılışları kabul eden devletin Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Madde — 19.

Kabul eden devlet gönderen devlete ait konsolosluk binalarından vergi veya resim almayacaktır. Bu muafiyetler söz konusu gayrimenkullerin iktisabı ve her türlü devrine mütâallik vergi ve diğer resimlere uygulanır.

Bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen muafiyetler, kamu müessese veya teşebbüsleri tarafından vâkı hizmetlerin karşılığında yapılacak ödemeleri kapsamaz.

Gönderen devletin mülkü olup konsolosluğun ihtiyaçlarına tahsis edilmiş bulunan taşıtlar, radyo veya televizyon cihazları ve diğer menkul mallar her türlü vergi, resim ve harcdan muaftırlar.

Madde - 20.

Kabul eden devlet gönderen devlet uyruğu olan konsolosluk üyeleri ile bunların, hanelerinde yaşayan aile efradını her türlü şahsi mükellefiyetten, mahiyeti ne olursa olsun kamu menfaati güden hizmetlerden ve askerî mükellefiyetlerden muaf tutmak zorundadır.

Konsolosluk binaları, mefruşatı ve konsolosluk eşyaları ile taşıtları millî savunma veya kamu yararı amaçları için yapılacak hiçbir el koyma işlemine konu olamaz. Bu amaçlarla istimalâk zarureti hâsıl olduğunda konsolosluk görevlerinin ifasının engellenmesini bertaraf edecek her türlü mümasip tedbirler alınacak ve gönderen devlete seri, tam ve nakdî bir tazminat ödenecektir.

Madde - 21.

Âkid Taraflar, mevzuatları ve tatbikatları uyarınca ve müttekabiliyet şartıyla :

a) Taşıtlar ve istihlâk maddeleri dâhil olmak üzere, konsolosluğun resmî istimaline mahsus mefruşat ve sair eşyanın ithal ve ihracı için gümrük muafiyeti;

b) Taşıtlar ve istihlâk maddeleri dâhil olmak üzere, gönderen devlet uyruğu olan konsolosluk memur ve hizmetlileri ile aileleri efradının zati istimallerine mahsus mefruşat ve sair eşyanın ithal ve ihracı için gümrük muafiyeti bahşedeceklerdir.-

Madde - 22.

Gönderen devlet uyruğu olan konsolosluk üyeleri, kabul eden devlet mevzuatının öngördüğü sosyal sigorta primlerini ödeme mükellefiyetinden muaftırlar.

Bu maddenin 1 nci fıkrası hükmü, kabul eden devlet ülkesinde ikametgâh sahibi olan konsolosluk üyelerine uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Konsolosluk görevleri

Madde - 23.

Konsolosluk memurları, görev çevreleri içinde, gönderen devletin ve uyruklarının bütün hak ve menfaatlerini, Milletlerarası hukukça kabul edilen hudutlar içinde, korurlar ve müdafa ederler. Bu maksatla, görev çevreleri içinde kabul eden devletin adli ve idari makamlarıyla temas edebilirler.

Konsolosluk memurları, faaliyetleriyle, Âkâd Taraflar arasında iktisadi, ticari, kültürel, ilmi ve turistik münasebetlerin gelişmesini teşkil ederler ve dostane rabitaların takviyesine yardımcı olurlar.

Madde - 24.

Konsolosluk memuru, kendi görev çevresinde gönderen devlet uyruklarını, bu kişiler gaybubet veya sair mühim sebeplerle hak ve menfaatlerini bizzat korumak imkânından mahrum buldukları veya bu maksatla vekil tâyin etmemiş oldukları takdirde, idari ve adli makamlar önünde, bu yolda bir vekâletnameye ihtiyaç olmaksızın, temsil edebilir. Bu maddede, öngörülen temsil hakkı ilgili kişi vekilini tâyin ettiğinde veya hak ve menfaatlerinin müdafaasını bizzat üzerine aldığı anda sona erer.

Madde - 25.

Kabul eden devlet makamları, gönderen devlet uyruklarından birinin konsolosluğun görev çevresi dâhilinde tevkif veya hapsi halinde, konsolosluğu, vakit geçirmeksizin, haberdar edeceklerdir.

Bu maddenin, 1 nci fıkrasında öngörülen hallerde, konsolosluk memurları, uyrukları ile muhabere etmek ve onların kabul eden devlet mahkemeleri ile diğer makamları önünde müdafaasına müteallik tedbirleri almak hakkını haizdirler. Konsolosluk memurları, keza tutukluluk halinde bulunan veya hürriyeti kısıtlayıcı bir cezayı çekmekte olan gönderen devlet uyruğunu, ilgili kimse, mahallî makam temsilcisi huzurunda, konsolosluk memurunun önünde rızası olmadığını açıkça ifade etmedikçe, ziyaret etmek ve görüşmek hakkına sahiptirler.

Bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen haklar, kabul eden devlet kanun ve nizamlarına uygun bir şekilde kullanılmalıdır. Bununla beraber, şurası mukarrerdir ki, söz konusu kanun ve nizamlar, bu madde gereğince bahsedilen hakların tam olarak gerçekleşmesine müsaade etmelidir.

Madde - 26.

Kabul eden devlet makamları gönderen devlet uyruklarının konsolosluk görev çevresi içinde vukubulan ve trafik kazalarından konsolosluğu, vakit geçirmeden, haberdar edeceklerdir.

Madde - 27.

Konsolosluk memuru :

- a) Gönderen devlet uyruklarını tescil edebilir,
- b) Pasaport verebilir, yenileyebilir, tadil edebilir, pasaportu muteber kılabilir veya geri alabilir,
- c) Gönderen devlet ülkesine gitmek istiycek kişilere vize verebilir ve bunların muteberlik müddetlerini uzatabilir,
- d) Gönderen devletin askerlik hizmetine tabi uyruklarının kayıtlarını tutabilir,
- e) Gönderen devlet uyruklarının beyanlarını kabul, tanzim ve tasdik edebilir,
- f) Gönderen devlet mevzuatınca yetkili kıldığı takdirde diğer belgeleri tasdik edebilir,
- g) Gönderen devlete ibraz edilmek veya o devlet ülkesinde muteberliğini sağlamak üzere menşe şahadetnamelerini tasdik edebilir.

Madde - 28.

Konsolosluk memuru :

- a) İmzaları suretleri ve tercümeleri tasdik edebilir,
- b) Gerek kabul eden devlet gerekse gönderen devlet makamları tarafından itâ kılınmış belgeleri, gönderen devletin tasdik muameleleri için öngördüğü usul veya şekillere riayet suretiyle tercüme ve tasdik edebilir,
- c) Gönderen devlet kanununca yetkili kılınmış ise, bu devlet uyruklarının ölüme bağlı tasarruflarını yazılı olarak tesbit edebilir,
- d) Kabul eden devletin kanun ve nizamlarıyla menedilmiş olmadıkça, gönderen devlet uyruklarını ilgilendiren bilûmun muamele ve mukaveleleri düzenleyebilir,
- e) Gönderen Devlet ülkesinde bulunan mallara ilişkin veya bu devlet ülkesinde muhasıran hukukî neticeler doğuracak olan belgeleri veya mukaveleleri, uyrukluk söz konusu olmaksızın her hangi bir kimsenin talebi üzerine tanzim edebilir.

Konsolosluk memuru tarafından, kabul eden Devlet ülkesinde kullanılmak üzere tanzim ve usulüne uygun olduğu tasdik edilmiş vesikalar, bunların suretleri, tercümeleri ve bunlardan çıkarılan nüshalar kabul eden devletin yetkili makamınca verilmiş veya tasdik edilmiş gibi aynı hüküm ve değere sahiptir.

Madde — 29.

Konsolosluk memuru, gönderen devletin talebi üzerine, bu devlet uyruklarının rızaları lâhik olmak şartıyla taraf, şahit veya ehli-vukuf sıfatıyla ifadelerini almağa, tevessül edebilir.

Konsolosluk memuru, kabule razı oldukları takdirde gönderen devlet uyruklarına adli olan ve olmıyan tebligatta bulunabilir.

Madde — 30.

Konsolosluk memuru, gönderen devletin mevzuatıyla yetkili kılınmış ise, her ikisi de gönderen devlet uyruğu olan kişilerin evlenme akidlerini yapabilir.

Konsolosluk memuru, kabul eden devletin yetkili memurlarını evlenme akdinin icrasından haberdar edecektir.

Madde — 31.

Konsolosluk, gönderen devlet uyruklarının doğum, evlenme ve ölümlerine müteallik sicillerini tutabilir ve bu sicillerden suretler verebilir.

Bu maddenin birinci fıkrası hükümleri, kabul eden devlet kanun ve nizamlarının doğum, evlenme ve ölümlerin tescili hususundaki tatbikatını bertaraf etmez.

Madde — 32.

Konsolosluk, gönderen devlet uyrukları tarafından tevdi edilen belgeleri, parayı ve diğer eşyayı emaneten kabul edebilir.

Konsolosluga tevdi edilen para ve diğer eşya, gönderen devlet dışına, ancak bu devletin kanun ve nizamlarına göre ihracedilebilir.

Madde — 33.

Konsolosluk memuru, kabul eden devlet kanun ve nizamlarına aykırı olmadıkça, gönderen devlet uyrukları lehinde bütün vesayet ve kayımlık işlemlerini iera eder.

Kabul eden devlet kanun ve nizamlarına göre, vesayet ve kayımlık işlemlerini iera etmesi mümkün olmadığı takdirde, konsolosluk memuru kabul eden devlet yetkili makamına müracaatla, ondan, gönderen devlet uyruğuna bir vasi veya bir kayyım tâyin etmesini isteyebilir.

Konsolosluk memuru, kabul eden devlet yetkili makamına müracaatla, gönderen devlet uyruklarından birine aid olup da himayesiz kalan mallar için bir kayyım tâyinini isteyebilir.

Madde — 34.

Konsolosluk memuru, gönderen devletçe konsolosluga tevdi olunup kabul eden devlet kanun ve nizamlarının yasaklamadığı yahut bu devletin mümanaat etmediği veya Âküd Taraflar arasında yürürlükte olan milletlerarası anlaşmalarda zikredilen diğer görevleri de ifa edebilir.

BEŞİNCİ KISIM

Miras

Madde — 35.

Gönderen Devlet uyruklarından biri ölürse, kabul eden Devlet yetkili makamı gecikmeksizin konsoloslugu bundan haberdar eder ve haresiz olarak düzenliyeceği ölüm sicilinin bir suretini gönderir.

Kabul eden Devlet yetkili makamı, keza, vasiyetnamenin bir örneğini, mirasçılarla bunların ikametgâhlarına mütaallik ve mümkün olduğu takdirde mirasın kıymeti ile terekküp tarzına ilişkin elde mevcut bütün malûmatı konsolosluga gönderir. Bundan başka, kabul eden Devlet yetkili makamı mirasın açılıp açılmadığını ve açılmışsa hangi safhada bulunduğunu konsolosluga bildirir.

Madde — 36.

Kabul eden Devlet yetkili makamı, gönderen Devlet uyruklarından birinin bir mirasta hakları bulunduğuna vâkıf olursa, bu hususu derhal gönderen Devlet Konsolosluguna haber vermekle mükelleftir.

Madde — 37.

Konsolosluk memuru, gönderen Devlet uyruklarının miras meselelerinde :

- a) Mirasın tesbitine iştirak edebilir,
- b) Mirasın muhafazası ve idaresi maksadıyla alınacak tedbirler konusunda gönderen Devlet yetkili makamları ile işbirliği yapabilir ve mirasçının menfaatine olduğu takdirde, menkul malların satışını teklif edebilir.
- c) Mirasa bir kayyım tâyinini teklif edebilir.

Madde — 38.

Mirasa dâhil menkul gayrimenkul malların satışından mütevellit meblâğın miras işlemleri sonunda, kabul eden Devlet ülkesinde kendileri veya vekilleri bulunmayan gönderen Devlet uyruğu mirasçılara teslimi gerekirse, menkul mallar veya hâsıl olan para Konsolosluğa tevdi edilecektir.

Kabul eden Devlet ülkesinde ikametgâhı bulunmayan ve orada geçici olarak oturan veya kabul eden Devlet ülkesinden transit geçen bir gönderen Devlet uyruğu, kabul eden Devlet ülkesinde ölecek olursa, bu kimsenin kendisi ile birlikte bulunan eşyası ve parası, daha önceden bir miras işleme tabi tutulmaksızın, borçları tenzil edildikten sonra bir listeye göre, konsolosluğa tevdi edilecektir.

ALTINCI KISIM

Gemicilik

Madde — 39.

Gönderen Devlet uyruğu bir gemi, kabul eden Devlet limanlarından birinde bulunduğu zaman, Konsolosluk memuru, geminin kara ile irtibat kurulmasına müsaade olunduktan sonra (Pratika), bizzat gemiye girebilir veya temsilcilerini bu gemiye gönderebilir ve yardımda bulunabilir.

Konsolosluk memuru, gönderen Devlet kanun ve nizamları uyarınca :

a) Gemi evrakını inceleyebilir, gemi, yükü ve geminin ünitereri ile varacağı yer hususlarında kaptanı ve mürettebatı sorguya çekebilir. Geminin limana giriş ve çıkışını kolaylaştıracak tedbirleri alabilir ve geminin sefere çıkışı için gerekli bütün belgeleri

Gönderen Devlet adına verebilir.

b) Kabul eden Devlet kanun ve nizamları uyarınca kaptan ve mürettebatla birlikte kabul eden Devlet mahkemeleri ve diğer makamları önüne çıkabilir. Bu kişilere mahkemeler ve diğer makamlar önünde her türlü müzaharete bulunabilir ve tercümanlık yapabilir.

c) Kabul eden Devlet makamlarının haklarına hâlel getirmeksizin çalışma ilişkilerine mütaallik olanları dâhil olmak üzere, geminin kaptanı ile mürettebatı arasındaki her türlü ihtilâfları halledebilir, gemide disiplin ve nizamı temin amacıyle her türlü tedbiri alabilir.

d) Gemi ile ilgili olarak, gönderen Devletin deniz ve nehir hukuku kaideleri ile idari nizamların uygulanması amacıyle kendi salâhiyeti dâhiline giren bütün tedbirleri alabilir.

e) İhtiyaç hâsıl olduğunda, geminin kaptanını ve mürettebatını hastaneye yatırmak ve yurda iade etmek amacıyle tedbirler alabilirler.

Madde — 40.

Kaptan ve mürettebat önceden müsaade almaksızın ülkeferinin konsolosluğuna gidebilirler.

Konsolosluk, geminin yanıştığı yerden başka bir şehirde bulunduğu takdirde, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen hakkın kullanılması için kabul eden Devlet yetkili makamının müsaadesi aranır.

Madde — 41.

Konsolosluk memurunun talebi üzerine, kabul eden Devletin yetkili makamları, gönderen Devletin uyruklüğünü haiz gemilere mümkün olan her türlü yardımcı yapacaklardır.

Madde — 42.

Gemi kaptanı veya konsolosluk memuru talebetmedikçe, kabul eden Devletin salâhiyetli makamları mürettebat arasındaki münasebetler, çalışma meseleleri, disiplin ve iç düzene ilişkin diğer konular gibi geminin dâhili yönetimi ile ilgili işlere müdahale etmeyeceklerdir.

Bununla beraber, geminin iç işleri addedilen bu alanlarda zuhur eden karışıklıklar kabul eden

Devletin düzenini ve güvenliğini bozduğu, veya bu Devletin uyruklarını ve bahis konusu geminin mürettebatından gayri kişileri ilgilendirdiği takdirde, bu maddenin birinci fıkrasındaki hükümler tatbik edilmeyecektir.

Bu madde hükümleri, mutad gümrük, pasaport ve kamu sağlığı muayenelerine, denizde kurtarmaya, deniz sularının kirletilmesine mâni olmaya ait veya gemi kaptanının talebi ve rızası ile başvurulan diğer, tedbirlere tatbik edilmez.

Madde — 43.

Kabul eden Devletin mahkemeleri veya diğer makamları, gönderen Devletin bayrağını taşıyan gemi üzerinde zecri tedbirlere tevessül etmeyi veya resmî bir tahkikat üera etmeyi derpiş ettikleri takdirde, gönderen Devletin Konsolosluk memurunu bu hususta haberdar edeceklerdir.

İşin müstaceliyeti dolayısıyla hâsıl olacak imkânsızlık hali müstesna, kabul eden Devlet makamları, gemide bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen tedbirlerin tatbikine tevessül ettikleri zaman, gemide hazır bulunmasını sağlamak amacıyla, Konsolosluk memuru yeter derecede önceden haberdar edilecektir.

Konsolosluk memuru veya temsilcisi hazır bulunmadığı takdirde kabul eden devletin yetkili makamları, alınan tedbirler hakkında onlara tam bilgi verirler.

Madde — 44.

Konsolosluk memurları, gönderen devletin mevzuat uyarınca, gemi ile ilgili her çeşit muameleyi yapabilirler ve bilûmum beyanları veya diğer belgeleri kabul, tanzim veya tasdik ederler.

Madde — 45.

Gönderen devletin gemisi batarsa, karaya oturursa veya her hangi bir diğer avaryaya mâruz kalırsa veya bu devletin bir uyruğuna aid olup da, üçüncü bir devlet bayrağını taşıyan bir geminin hamulesi arasında bulunan emtia kabul eden devletin sahillerinde veya bunun civarında bulunursa veyahut bu devletin bir limanına getirilmiş olursa, mezkûr devletin yetkili makamları durumu kabil olan en kısa zamanda konsolosluk memuruna bildireceklerdir. Kabul eden devletin makamları, nizamın muhafazasını, geminin ve denizden kurtarılan kişilerin ve malların himayesini temin etmek ve diğer gemilerle liman tesislerine vukuu muhtemel zararları önlemek maksadıyla bütün tedbirleri alacaklardır.

Kurtarma ameliyelerinin icabettirdiği ve kurtarılan malların muhafazası için gerekli masraflarda mümasil ahvalde kabul eden devlet gemilerinin ödemeye mecbur tutuldukları masraflar müstesna mahallî makamların müdahalesi hiçbir ücret ödenmesini gerektirmeyecektir.

Batmadan kurtarılan emtia ve mallar, ancak kabul eden devletin ülkesinde satışa çıkarıldıkları takdirde, ithal harc ve vergisine tabi olacaklardır.

Madde — 46.

Kazaya uğrıyan gemi kabul eden devletin sahilinde veya civarında karaya oturduğu veya kazaya uğrıyan geminin yükü kabul eden devletin sahiline veya civarına sürüklendiği gemi kaptanı, maliki donatımı, acenta veya sigortacısının gemi ve yekûn muhafazası veya idaresi için gerekli tedbirleri alacak durumda bulunmadıkları hallerde, konsolosluk memuru, bu şahıslar adına, kendilerinin benzer durumlarda bizzat ittihaz edebilecekleri tedbirleri almaya yetkili sayılacaktır.

Madde — 47.

Konsolosluk memuru, gönderen devletin uyruğuna veya bu devletin uyrukluğunu haiz bir gemiye aid olup, bulunmuş, kurtarılmış veya kabul eden devletin ülkesine sürüklenmiş malların muhafazasını sağlamak üzere, sahipleri veya ilgili kişiler, tedbir alamıyacak durumda iseler, gerekli bütün tedbirleri ittihaz edebilir.

Madde — 48.

Âkîd Taraflar arasında yürürlükte bulunan diğêr anlaşmalara aykırı olmamak şartıyla, 39 dan 47 ye kadar maddeler hükümleri uygulanabildiği nisbette, hava nakliyatına da uygulanacaktır.

KISIM : 7

Genel ve son hükümler

Madde — 49.

Türkiye'de görevli Yugoslav Konsolosluk memurları Türk makamları ile yapacakları muhaberratta memleketin resmî lisanını Yugoslavya'da vazife gören Türk Konsolosluk memurları müracaatta bulunacakları Sosyalist Cumhuriyeti makamlarının resmî lisanını kullanacaklardır.

Madde — 50

Konsolosluk, konsolosluk görevlerini icra ederken, gönderen devlet mevzuatınca öngörülen konsolosluk resim ve harclarını cibayet edebilir. Bu resim ve gelirler kabul eden devlette her türlü vergi ve mükellefiyetten muaftırlar.

Madde — 51.

Bu anlaşma hükümleri uyarınca konsolosluk görevlerinin gönderen devlet diplomatik misyonu memurları tarafından icra edilmesi, bu memurların, diplomatik ayrıcalık ve dokunulmazlıklarına halel getirmez. Konsolosluk görevini ifa eden diplomasi memurlarının adları kabul eden devlet Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Madde — 52.

Sözleşme onaylanacak ve onama belgelerinin Belgrad'da teatisini takibeden tarihten 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Bu sözleşme gayrimuayyen bir süre için aktedilmiştir. Bununla beraber, taraflardan her biri, altı ay önceden haber vermek suretiyle bu sözleşmeyi feshedebilecektir.

Bu maksatla, iki Âkîd Tarafın tam yetkili temsilcileri bu sözleşmeyi imza ettiler ve mühürlediler.

30 Mart 1968 tarihinde, Ankara'da iki asli nüsha halinde Fransızca olarak tanzim edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

İ. Sabri Çağlayangil

Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti

Hükümeti adına

Marko Nikezić

